

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eläkeoikeuden siirtämisestä Suomen työeläkejärjestelmän ja Euroopan yhteisöjen eläkejärjestelmän välillä annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi eläkeoikeuden siirtämisestä Suomen työeläkejärjestelmän ja Euroopan yhteisöjen eläkejärjestelmän välillä annettua lakia.

Eläkeoikeuden siirto Euroopan unionin eläkejärjestelmästä Suomen työeläkejärjestelmään edellyttää, että henkilö on siirtänyt aiemmin Suomessa karttuneen eläkeoikeutensa Euroopan unionin eläkejärjestelmään. Esityksen mukaan Euroopan unionin henkilöstöasetuksen soveltamisalaan kuuluva henkilö, jolle ei ole syntynyt oikeutta eläkkeeseen Euroopan unionin palveluksessa, voisi siirtää koko Euroopan unionin eläkejärjestelmässä karttunutta eläkeoikeutta vastaavan vakuutus-matemaattisen arvon Suomen työeläkejärjestelmään. Siirto olisi näin mahdollinen myös määräaikaisessa palvelussuhteessa Euroopan unionissa olleille henkilöille. Lisäksi siirron edellytyksenä olisi, että henkilölle olisi ennen siirtoa karttunut eläkettä Suomen työeläkejärjestelmään.

Ehdotuksen tavoitteena on selkeyttää ja yksinkertaistaa Euroopan unionin palveluksessa työskennelleen henkilön eläkeoikeuksien siirtämistä Suomen työeläkejärjestelmään. Samalla lakiin ehdotetaan tehtäväksi eräitä lainsäädäntötekniisiä ja säädöshuollollisia muutoksia, joiden tavoitteena on ajanmukaistaa sääntelyä.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2022.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	3
1 Asian tausta ja valmistelu	3
2 Nykytila ja sen arviointi.....	3
2.1 EU:n henkilöstöasetus.....	3
2.2 Eläkesiirtolaki	4
3 Tavoitteet	5
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	6
4.1 Keskeiset ehdotukset.....	6
4.2 Pääasialliset vaikutukset.....	8
5 Lausuntopalaute	8
6 Voimaantulo	8
7 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	9
LAKIEHDOTUS	10
Laki eläkeoikeuden siirtämisestä Suomen työeläkejärjestelmän ja Euroopan yhteisöjen eläkejärjestelmän välillä annetun lain muuttamisesta	10
LIITE	15
RINNAKKAISTEKSTI.....	15
Laki eläkeoikeuden siirtämisestä Suomen työeläkejärjestelmän ja Euroopan yhteisöjen eläkejärjestelmän välillä annetun lain muuttamisesta	15

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

Esityksen valmisteluun on johtanut Eläketurvakeskuksen tekemä aloite toimeenpanevana viranomaisena. Tarve tarkastaa lain sisältöä on lisäksi ilmennyt kansalaisten yhteydenottojen kautta, joissa on tuotu esiin ongelmakohtia nykysääntelyssä eläkeoikeuksien palauttamiseksi Euroopan unionista Suomen työeläkejärjestelmään. Lisäksi viimeaikainen EU-tuomioistuimen oikeuskäytäntö on selventänyt EU-lainsäädännön tulkintaa.

Hallituksen esitys on valmisteltu sosiaali- ja terveystieteiden ministeriössä yhteistyössä Eläketurvakeskuksen kanssa.

2 Nykytila ja sen arviointi

2.1 EU:n henkilöstöasetus

Euroopan unionin palveluksessa olevien virkamiesten, tilapäisen henkilökunnan ja sopimustyöntekijöiden työskentelyn ehdoista ja eläketurvasta säädetään Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen ja näiden yhteisöjen muuta henkilöstöä koskevien palvelussuhteen ehtojen vahvistamista ja komission virkamiehiin väliaikaisesti sovellettavista erityistoimenpiteistä annetussa neuvoston asetuksessa (ETY, Euratom, Ehty) N:o 259/68, jäljempänä henkilöstöasetus, ja sen liitteissä. Eläkeoikeuksien siirtoa koskevien säännösten tarkoituksena on turvata karttuneiden eläkeoikeuksien säilyminen henkilön siirtyessä unionin palvelukseen tai hänen päättäessään tehtävänsä.

Henkilöstöasetuksen liitteessä VIII on yksityiskohtaiset säännökset Euroopan unionin eläkejärjestelmästä. Säännösten mukaan henkilöllä on oikeus halutessaan siirtää kansallisessa järjestelmässä kertyneet eläkeoikeudet unionin eläkejärjestelmään. Euroopan unionin eläkejärjestelmään tehtävän eläkesiirron edellytyksenä on tehtävän vakinaistaminen. Henkilöllä, joka on ollut unionin palveluksessa vähintään kymmenen vuotta tai palvelusvuosien määrästä riippumatta, jos hän on saavuttanut eläkeiän sekä tietyissä erikseen määritellyissä tilanteissa, on oikeus vanhuuseläkkeeseen. Unionin palveluksessa olleella henkilöllä on tällöin palveluksensa päätyttyä joko oikeus eläkkeeseen unionin eläkejärjestelmästä tai oikeus siirtää unionissa karttunut eläkeoikeutensa toiseen eläkejärjestelmään.

Henkilöstöasetuksen säännösten mukaan unionin toimielimen palveluksesta eroava henkilö, jolle ei synny vastaista eläkeoikeutta unionin eläkejärjestelmästä, on palvelussuhteen kestäessä alle vuoden lähtökohtaisesti oikeus erorahaan tai jos palvelussuhde kestää yli vuoden, oikeus siirtää saamiaan vanhuuseläkeoikeuksia varsinaisena siirtopäivänä vastaava käypä arvo siihen eläkejärjestelmään, josta hän saa vanhuuseläkeoikeuksia palkattuna työntekijänä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana. Oikeus siirtää vanhuuseläkeoikeuksia järjestelmään, josta henkilö saa oikeuksia työntekijänä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana edellyttää, että kyseisen eläkejärjestelmän hallintoelimet ovat tehneet sopimuksen unionin kanssa. Vaihtoehtoisesti henkilöstöasetuksen mukaan unionissa karttuneita eläkeoikeuksia on mahdollista siirtää yksityiseen eläkevaikutukseen tai eläkerahastoon edellyttäen, että järjestelmä täyttää henkilöstöasetuksen liitteessä VIII säädetyt edellytykset. Eläkeoikeuksien siirtoa koskevien säännösten tarkoituksena on turvata karttuneiden eläkeoikeuksien säilyminen henkilön siirtyessä unionin palvelukseen tai hänen päättäessä tehtävänsä.

Sosiaali- ja terveysministeriö on tehnyt eläkeoikeuden siirtämisestä Suomen työeläkejärjestelmän ja Euroopan yhteisöjen eläkejärjestelmän välillä annetun lain (165/1999), jäljempänä eläkesiirtolaki, 15 §:n nojalla Euroopan unionin kanssa henkilöstöasetuksen VIII liitteessä tarkoitettua sopimuksen liitteen 11 ja 12 artiklojen soveltamisesta.

EU-tuomioistuin on 4.2.2021 antamassaan tuomiossa C-903/19 todennut, että vanhuuseläkeoikeuksien vakuutusmatemaattisen arvon siirtoa voivat hakea sekä sellaiset virkamiehet ja sopimussuhteiset toimihenkilöt, jotka tulevat ensimmäistä kertaa kansallisen viranomaisen palvelukseen heidän työskenneltyään unionin toimielimessä, että myös sellaiset virkamiehet ja sopimussuhteiset toimihenkilöt, jotka palaavat kansallisen viranomaisen palvelukseen sen jälkeen, kun he ovat työskennelleet unionin toimielimessä ollessaan vapautettuja tehtävistään tai virkavapaalla henkilökohtaisista syistä. Tuomioistuin on todennut, että henkilöstösääntöjen liitteessä VIII olevan 11 artiklan mukaisella vanhuuseläkeoikeuksien siirtojärjestelmällä, joka mahdollistaa koordinoinnin kansallisten eläkejärjestelmien ja unionin eläkejärjestelmän välillä, pyritään helpottamaan siirtymistä kansallisista julkisista tai yksityisen sektorin tehtävistä unionin hallinnon tehtäviin ja takaamaan siten se, että unionin palvelukseen voidaan valita mahdollisimman ammattitaitoisia henkilöitä, joilla on jo asianmukainen ammatillinen kokemus.

2.2 Eläkesiirtolaki

Eläkesiirtolailla on toteutettu henkilöstöasetuksen mukainen siirtojärjestelmä Suomessa. Lain 2 luku koskee eläkeoikeuden siirtoa Suomen työeläkejärjestelmästä Euroopan unionin eläkejärjestelmään ja eläkesiirtolain 3 luvussa säädetään henkilön oikeudesta palauttaa eläkeoikeus Euroopan unionin eläkejärjestelmästä Suomen työeläkejärjestelmään, jos henkilöllä ei ole oikeutta eläkkeeseen unionin eläkejärjestelmästä.

Eläkesiirtolain 12 §:n mukaan henkilö voi palauttaa eläkeoikeutensa Suomen työeläkejärjestelmään, jos hänen palveluksensa päättyy Euroopan unionissa hänen saamatta palveluksen perusteella oikeutta eläkkeeseen. Euroopan unionin eläkejärjestelmään karttuneen eläkeoikeuden siirto Suomeen edellyttää, että henkilö on ensin siirtänyt eläkesiirtolain 2 luvun mukaisesti eläkeoikeutensa Suomesta Euroopan unioniin, jotta hän voi sittemmin palveluksen päättyessä unionissa palauttaa koko eläkeoikeutensa Suomen työeläkejärjestelmään. Suomeen palautettava summa on koko Euroopan unionin eläkejärjestelmän mukaan karttunutta eläkeoikeutta vastaava pääoma-arvo. Keva huolehtii Suomeen palautetuista eläkeoikeuksista samalla tavalla kuin valtion palvelukseen perustuvista eläkeoikeuksista. Palautusmäärä tuloutetaan Valtion eläkerahastolle. Eläkesiirtolain 13 §:n mukaan palautetun eläkeoikeuden perusteella henkilöllä on oikeus soveltuvin osin julkisten alojen eläkelain (81/2016) mukaiseen eläkkeeseen.

Eläkeoikeus vastaiseen eläkkeeseen Euroopan unionin eläkejärjestelmästä syntyy edellä kuvastusti pääsäännön mukaan henkilön työskenneltyä vähintään kymmenen vuotta unionin palveluksessa. Jos henkilölle ei ole syntynyt vastaista eläkeoikeutta Euroopan unionista, eikä hän ole siirtänyt eläkeoikeuttaan Suomen työeläkejärjestelmästä unionin eläkejärjestelmään, eläkesiirtolain mukainen eläkeoikeuksien palauttaminen Suomen työeläkejärjestelmään ei ole mahdollista.

Henkilöt, jotka työskentelevät unionin palveluksessa määräaikaissä tehtävissä, eivät voi siirtää eläkeoikeuttaan unionin eläkejärjestelmään, koska henkilöstöasetuksen mukaan siirto kansallisesta järjestelmästä unionin eläkejärjestelmään edellyttää tehtävän vakinaistamista. Eläkesiirtolaissa edellytetään eläkeoikeuksien siirtoa ensin Suomen työeläkejärjestelmästä unionin järjestelmään, jotta oikeuksien palauttaminen olisi myöhemmin mahdollista. Eläkeoikeuksien siirtäminen unionin järjestelmästä Suomen työeläkejärjestelmään ei ole siten määräaikaissä tehtävissä työskenteleville lainkaan mahdollista.

Tilanteissa, joissa henkilö ei ole voinut siirtää tai ei ole siirtänyt Suomen työeläkejärjestelmästä eläkeoikeutta unionin eläkejärjestelmään, hänellä on oikeus henkilöstösääntöjen mukaan siirtää eläkeoikeutensa yksityiseen eläkevakuutusjärjestelmään tai eläkerahastoon. Euroopan komissio pitää yllä listaa tahoista, jotka tarjoavat henkilöstöasetuksessa säädettyjen edellytysten mukaisia eläkevakuutuksia. Suomessa on yksi yksityinen taho, joka tarjoaa Euroopan unionista tehtävään eläkesiirtoon soveltuvaa ryhmäeläkevakuutusta.

Henkilöt, jotka ovat aiemmin siirtäneet eläkeoikeutensa Suomen työeläkejärjestelmästä unionin eläkejärjestelmään, voivat valita palauttavansa unionissa karttuneen eläkeoikeuden joko yksityiseen eläkevakuutukseen tai Suomen työeläkejärjestelmään. Henkilöt, joilla on Suomen työeläkejärjestelmässä vakuutettuja työ- tai ansiotuloja ennen siirtymistä unionin palvelukseen, mutta jotka eivät ole siirtäneet niitä unionin eläkejärjestelmään, eivät voi tehdä vastaavaa valintaa.

Eläkesiirtolain eläkeoikeuden palauttamista koskevan sääntelyn tarkoituksena on turvata henkilön eläkeoikeuksien säilyminen tilanteessa, jossa hänellä ei ole syntynyt oikeutta eläkkeeseen Euroopan unionin eläkejärjestelmästä, mutta hänellä olisi ollut oikeus eläkkeeseen Suomen työeläkejärjestelmästä. Lain pääasiallinen henkilöllinen soveltamisala kattaa suomalaiset ja muut Suomessa työskennelleet henkilöt, jotka siirtyvät unionin palvelukseen joko vakinaisiksi virkamiehiksi tai määräaikaisiksi työntekijöiksi ja jotka kuuluvat henkilöstöasetuksen eläkesääntelyn soveltamisalaan.

Keski-ikä palveluksen aloittamiselle EU:n toimielimissä on keskimäärin 35 vuotta. Eläkesiirtolaissa edellytetty aiempi siirto eläkeoikeuksien palauttamiseksi takaisin Suomeen vaatii unionin palvelukseen siirtyvältä henkilöltä tarkkaa tietoa oman työuran kehityksestä sekä ymmärrystä erilaisten valintojen vaikutuksista omien eläkeoikeuksien turvaamiseksi tulevaisuudessa. Eläkesiirtolain eläkeoikeuksien palauttamista koskeva sääntely rajaa asiallisen soveltamisalan ulkopuolelle kaikki tilanteet, joissa henkilöt eivät ole siirtäneet eläkeoikeuksiaan Suomen työeläkejärjestelmästä unionin eläkejärjestelmään sekä kaikki määräaikaisesti unionin palveluksessa työskentelevät henkilöt, koska he eivät voi siirtää eläkeoikeuksia unionin eläkejärjestelmään.

Eläkesiirtolaissa käytetty terminologia on osittain vanhentunutta. Laki on säädetty ennen Lissabonin sopimuksen voimaantuloa ja lakia on sittemmin muutettu useaan otteeseen. Lissabonin sopimuksen seurauksena Euroopan unioni on korvannut Euroopan yhteisön. Eläkesiirtolain sääntämisaikajankohdan ja sitä seuranneiden muutosten takia laissa käytetään termienä Euroopan unionia ja Euroopan yhteisöä rinnakkain. Lisäksi Eläketurvakeskuksen kirjoitusasu on laissa vanhan käytännön mukainen eli pienellä alkukirjaimella kirjoitettu.

3 Tavoitteet

Ehdotuksen tavoitteena on turvata aiempaa tehokkaammin henkilön eläkeoikeuksien säilyminen tilanteessa, jossa henkilölle ei ole syntynyt oikeutta vastaiseen eläkkeeseen Euroopan unionin eläkejärjestelmästä ja hänellä on Suomen työeläkejärjestelmässä vakuutettuja työ- tai ansiotuloja. Tarkoituksena olisi selkeyttää ja yksinkertaistaa Euroopan unionin palveluksessa työskennelleen henkilön eläkeoikeuksien siirtämistä Suomen järjestelmään. Ehdotettujen lainsäädäntöteknisten muutosten tavoitteena on säädöshuolto ja sääntelyn ajanmukaistaminen.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Eläkesiirtolakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että unionin eläkejärjestelmässä karttuneiden eläkeoikeuksien siirto Suomen työeläkejärjestelmään olisi jatkossa mahdollista ilman edellytystä aiemmasta siirrosta. Jotta henkilölle syntyisi oikeus siirtää unionin eläkejärjestelmässä karttunut eläkeoikeutensa Suomen työeläkejärjestelmään, hänellä tulisi olla asianmukainen määrä Suomen työeläkelakien mukaan vakuutettuja työ- tai ansiotuloja, joiden perusteella hänelle on syntynyt oikeus vanhuuseläkkeeseen. Karttuneen eläkkeen määrän voi tarkistaa ajantasaisesti työeläkeotteesta.

Esityksessä ehdotetaan tehtäväksi säädöshuoltoon liittyviä muutoksia, joilla päivitetään lain terminologiaa ajantasaiseksi koskemaan Euroopan yhteisöjen sijasta Euroopan unionia. Laissa pie-nellä kirjaimella kirjoitettu Eläketurvakeskuksen kirjoitusasu ehdotetaan korjattavaksi alka-vaksi isolla alkukirjaimella.

Eläkeoikeuden siirto Suomen työeläkejärjestelmään

1 §. *Lain soveltamisala.* Pykälään ehdotetaan lisättäväksi kolmas momentti, jolla tarkennettaisiin lain soveltamisalaa siten, että laki koskisi eläkeoikeuden siirtoa Suomen työeläkejärjestelmän ja Euroopan unionin eläkejärjestelmän välillä myös tilanteessa, joissa siirron kohteena on eläkeoikeus, joka henkilölle on karttunut palveluksesta Euroopan unionissa henkilöstöasetuksen perusteella, ja joka siirretään Suomen työeläkejärjestelmään. Lain soveltamisalaa koskevassa pykälässä ei ole aiemmin säädetty lain koskevan eläkeoikeuksien siirtoja Euroopan unionin järjestelmästä Suomen työeläkejärjestelmään, vaikkakin lain 3 luvussa on säädetty eläkeoikeuksien palauttamisesta Euroopan unionista Suomen työeläkejärjestelmään.

3 §. *Yhdyslaitos.* Pykälässä säädetään yhdyslaitoksena toimivan Eläketurvakeskuksen tehtävistä. Pykälän 2 momentin 6 kohtaa muutettaisiin siten, että Eläketurvakeskuksen tehtävänä olisi seurata, että lain 3 luvun mukaisesti siirrettävät eläkeoikeudet siirtyvät asianmukaisesti Suomen työeläkejärjestelmään. Kyseisen kohdan mukainen tehtävä koskisi Euroopan unionin eläkejärjestelmästä Suomen työeläkejärjestelmään karttuneiden eläkeoikeuksien siirron seuranta eläkeoikeuksien palauttamisen lisäksi.

10 §. *Euroopan unionin eläkejärjestelmään tehdyn siirron oikeusvaikutukset.* Pykälän otsikkoa tarkennettaisiin siten, että siitä kävisi selvästi ilmi pykälän koskevan Suomen työeläkejärjestelmästä Euroopan unionin eläkejärjestelmään tehdyn siirron oikeusvaikutuksia.

3 luku Eläkeoikeuden siirto Suomen työeläkejärjestelmään

Luvun otsikkoa muutettaisiin siten, että siitä kävisi ilmi luvun koskevan pelkän eläkeoikeuden palauttamisen sijasta eläkeoikeuden siirtoa Suomen työeläkejärjestelmään.

12 §. *Eläkeoikeuden siirto Suomen työeläkejärjestelmään.* Pykälää ja sen otsikkoa ehdotetaan muutettavaksi siten, että pykälässä säädettäisiin eläkeoikeuden siirtämisestä Suomen työeläkejärjestelmään. Pykälä koskisi Euroopan unionin toimielimen palveluksessa karttuneen eläkeoikeuden siirtoa Suomen työeläkejärjestelmään eläkeoikeuden palauttamisen lisäksi.

Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, Euroopan unionin toimielimen palveluksessa karttuneen eläkeoikeuden Suomen työeläkejärjestelmään siirtämisen edellytyksenä ei olisi

enää se, että henkilö on ensin siirtänyt Suomen työeläkejärjestelmässä karttuneet eläkeoikeudet Euroopan unionin järjestelmään. Eläkeoikeuden siirtäminen edellyttäisi edelleen, että henkilön palvelus Euroopan unionissa päättyy hänen saamatta palveluksen perusteella oikeutta vastaiseen eläkkeeseen.

Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin Suomen työeläkejärjestelmään tehtävää eläkeoikeuden siirtoa koskeva edellytys siitä, että henkilöllä olisi Suomen työeläkejärjestelmässä vakuutettuja työ- tai ansiotuloja, joiden perusteella henkilölle on syntynyt oikeus kuukausittain maksettavaan eläkkeeseen. Työntekijän eläkelain (395/2006), jäljempänä TyEL, 112 § 2 momentin mukaan eläke maksetaan kuukausittain. TyEL 114 § 1 momentin mukaan, mikäli eläke on pienempi kuin 29,30 euroa kuukaudessa (vuoden 2021 tasossa), eläkelaitos voi maksaa sen kertasuorituksena. Eläkkeen ollessa suurempi kuin TyEL 114 §:n 1 momentissa tarkoitettu kertasuoritukseen johtava eläke, eläkelaitos voi aina maksaa henkilölle eläkkeen kuukausittain. Henkilöstöasetuksen VIII liitteen 11 artiklan 1 kohta koskee eläkesiirtoja Euroopan unionin eläkejärjestelmästä jäsenvaltioiden tai järjestöjen eläkejärjestelmiin. Kohdan mukaan unionin virkamiehellä, joka on päättänyt tehtävänsä unionin palveluksessa, on oikeus siirtää unionilta saamia vanhuuseläkeoikeuksia siihen eläkejärjestelmään, josta virkamies saa palkattuna työntekijänä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana vanhuuseläkeoikeuksia. Suomen työeläkejärjestelmään karttunutta eläkettä koskeva edellytys olisi yhdenmukainen henkilöstöasetuksen VIII liitteen 11 artiklan 1 kohdan kanssa.

Henkilöllä, joka on aiemmin siirtänyt eläkeoikeutensa Suomen työeläkejärjestelmästä Euroopan unionin eläkejärjestelmään, olisi kuitenkin aina oikeus palauttaa eläkeoikeutensa Euroopan unionin eläkejärjestelmästä Suomen työeläkejärjestelmään.

Pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että Euroopan unionista Suomen työeläkejärjestelmään siirrettävä summa on koko Euroopan unionin eläkejärjestelmän mukaan karttunutta eläkeoikeutta vastaava pääoma-arvo. Euroopan unionin eläkejärjestelmään henkilöstöasetuksen perusteella karttunut eläkeoikeus käsittäisi Euroopan unionin palveluksesta karttuneen eläkeoikeuden, mukaan lukien mahdollisesti henkilöstöasetuksen VIII liitteen 11 artiklan 2 kohdan mukaisesti unionin eläkejärjestelmään aiemmin siirretyn eläkeoikeuden eli Suomen työeläkejärjestelmästä aiemmin Euroopan unionin eläkejärjestelmään siirretyn eläkeoikeuden. On mahdollista, että henkilöllä olisi ennen Euroopan unionin palvelukseen astumista karttunut Suomen työeläkejärjestelmän lisäksi myös muiden jäsenvaltioiden eläkejärjestelmiin eläkeoikeuksia, jotka hän olisi siirtänyt unionin eläkejärjestelmään henkilöstöasetuksen VIII liitteen 11 artiklan 2 kohdan nojalla. Euroopan unionin eläkejärjestelmästä Suomen työeläkejärjestelmään siirrettävä eläkeoikeus kattaisi koko henkilölle karttuneen eläkeoikeuden, joka on siirrettävissä unionin eläkejärjestelmästä rahastosiirtona.

Pykälän 3 momenttia muutettaisiin siten, että siinä ei enää käytettäisi termiä eläkeoikeuden palauttaminen, vaan momentti koskisi eläkeoikeuden siirtoa Suomen työeläkejärjestelmään.

13 §. *Suomen työeläkejärjestelmään tehdyn siirron oikeusvaikutukset.* Pykälää ja sen otsikkoa ehdotetaan muutettavaksi siten, että pykälä koskisi Euroopan unionin eläkejärjestelmästä Suomen työeläkejärjestelmään tehdyn siirron oikeusvaikutuksia eläkeoikeuden palauttamisen lisäksi. Pykälässä ei käytettäisi termiä palauttaminen, vaan pykälässä säädettäisiin eläkeoikeuden siirtämisestä Suomen työeläkejärjestelmään.

Lainsäädäntötekniset muutokset

Lainsäädäntötekniset ja säädöshuollolliset muutokset ehdotetaan toteutettavaksi siten, että seuraavissa lainkohdissa Euroopan yhteisö muutettaisiin Euroopan unioniksi: lain nimike, 1 §:n 1 ja 2 momentti, 3 §:n 2 momentin 1 ja 5 kohta sekä 3 momentti, 2 luvun otsikko, 4 §, 7 §, 9 §:n 1 ja 3 momentti, 10 §, 12 §, 15 § ja 16 §.

Lisäksi seuraavissa lainkohdissa ehdotetaan tehtäväksi kirjoitusasun korjaus, siten että laissa pienellä kirjaimella kirjoitettu eläketurvakeskus muutettaisiin kirjoitettavaksi isolla kirjaimella muotoon Eläketurvakeskus: 3 §, 5 §, 7 §, 9 §:n 3 momentti ja 11 §:n 1 momentti.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

Ehdotetuilla muutoksilla ei ole merkittäviä valtiontaloudellisia vaikutuksia. Suomeen siirrettävät eläkeoikeudet eivät aiheuttaisi lisäkustannuksia työeläkejärjestelmälle, koska eläkesiirtolain mukaisten perusteiden siirtomäärät vastaavat siirron aiheuttamia kustannuksia.

Ulkoministeriön arvion mukaan suomalaisia on EU:n instituutioiden palveluksessa noin 1 000 henkilöä. Tarkempia tietoja palvelussuhteiden kestosta ja luonteesta ei ole saatavilla. Komissio on EU:n suurin työnantajainstituutio.

Eläkeoikeuksia on siirretty Suomen työeläkejärjestelmästä unionin eläkejärjestelmään vuoden 2020 loppuun mennessä 982 kappaletta. Eläkeoikeuksina Suomen työeläkejärjestelmästä on siirretty noin 73 miljoonaa euroa. Palautushakemuksia Euroopan unionin eläkejärjestelmästä Suomen työeläkejärjestelmään on vuoden 2020 loppuun mennessä tehty 15 kappaletta, joista palautus on tehty yhdeksässä tapauksessa. Suomen työeläkejärjestelmään palautettu määrä korkoineen on noin 2 miljoonaa euroa. Eläkeoikeuksien palautuksia Suomen työeläkejärjestelmään on tehty vuoden 2014 jälkeen vuositasolla keskimäärin yksi kappale.

Ehdotettujen muutosten seurauksena Euroopan unionin palveluksessa karttuneiden eläkeoikeuksien siirtojen Suomen työeläkejärjestelmään voidaan arvioida lisääntyvän sääntelyn selkeytyessä ja yksinkertaistuessa. Siirtoa ei ole välttämätöntä hakea heti EU-palveluksen päättymisen jälkeen. Eläkesiirtojen määrän arvioidaan muutoksen jälkeen olevan vuositasolla enintään joitakin kymmeniä.

5 Lausuntopalaute

Hallituksen esitysluonnoksesta pyydettiin lausunnot Eläketurvakeskukselta, Kevalta, SAK ry:ltä, STTK ry:ltä, Akava ry:ltä, EK ry:ltä, Ulkoasiainhallinnon virkailijayhdistys UHVY ry:ltä, ulkoministeriöltä ja valtioneuvoston kanslialta.

Lausunnonantajat kannattivat ehdotuksen tavoitteita. Eläketurvakeskuksen ja Kevan antamien lausuntojen perustella ehdotettua 12 § on täsmennetty. Elinkeinoelämän keskusliitto EK ei kuitenkaan pitänyt ehdotusta tarkoituksenmukaisena, koska eläkeoikeuksien tulisi jäädä EU:n eläkejärjestelmään ja maksaa sieltä aikanaan eläkkeeseen oikeutetulle.

6 Voimaantulo

Ehdotetaan, että laki tulee voimaan 1.1.2022.

7 Suhde perustuslakiin ja säätämijärjestys

Esityksessä ei ehdoteta voimassa olevaan lainsäädäntöön sellaisia muutoksia, joilla olisi merkitystä arvioitaessa esitystä perusoikeuksien kannalta. Edellä esitetyillä perusteilla hallitus katsoo, että esitys voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämijärjestyksessä.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

eläkeoikeuden siirtämisestä Suomen työeläkejärjestelmän ja Euroopan yhteisöjen eläkejärjestelmän välillä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan eläkeoikeuden siirtämisestä Suomen työeläkejärjestelmän ja Euroopan yhteisöjen eläkejärjestelmän välillä annetun lain (165/1999) nimike, 1 ja 3 §, 2 luvun otsikko, 4 §:n 1 momentti, 5, 7, 9 ja 10 §, 11 §:n 1 momentti, 3 luvun otsikko, sekä 12, 13, 15 ja 16 §, sellaisina kuin niistä ovat 1 ja 9 § osaksi laissa 687/2006, 3 § osaksi laissa 228/2002, 4 §:n 1 momentti laissa 687/2006, 12 § laeissa 228/2002 ja 1264/2016 sekä 13 § laissa 1264/2016, seuraavasti:

Laki eläkeoikeuden siirtämisestä Suomen työeläkejärjestelmän ja Euroopan unionin eläkejärjestelmän välillä

1 §

Lain soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan Euroopan talousyhteisön ja Euroopan atomienergiajärjestön virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen ja näiden yhteisöjen muuta henkilöstöä koskevien palvelussuhteen ehtojen vahvistamisesta annetussa asetuksen N:o 31 (ETY) 11 (Euratom), sellaisena kuin se on muutettuna Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen ja näiden yhteisöjen muuta henkilöstöä koskevien palvelussuhteen ehtojen vahvistamisesta sekä yhteisöjen virkamiehiin tilapäisesti sovellettavien erityisten toimenpiteiden laatimisesta annetussa neuvoston asetuksessa (ETY, Euratom; EHTY) N:o 259/68, jäljempänä henkilöstöasetus, liitteen VIII mukaiseen eläkeoikeuden siirtoon Suomen työeläkejärjestelmän ja Euroopan unionin eläkejärjestelmän välillä.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun siirron kohteena Euroopan unioniin on eläkeoikeus, joka henkilölle on karttunut työ-, virka- tai muusta palvelussuhteesta tai yrittäjätoiminnasta työntekijäin eläkelain (395/1961) 8 §:n 4 momentissa, sellaisena kuin se on ollut voimassa työntekijän eläkelain tullessa voimaan, mainittujen lakien, eläkeohjesäännön tai eläkesääntöjen perusteella taikka työntekijän eläkelain (395/2006) perusteella.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun siirron kohteena Suomen työeläkejärjestelmään on eläkeoikeus, joka henkilölle on karttunut palveluksesta Euroopan unionissa henkilöstöasetuksen perusteella.

3 §

Yhdyslaitos

Tämän lain soveltamisalaan kuuluvista tehtävistä huolehtivana yhdyslaitoksena toimii Eläketurvakeskus.

Yhdyslaitoksena Eläketurvakeskuksen tehtävänä on muun ohessa:

1) sopia Euroopan unionin hallinnon kanssa eläkeoikeuden siirron edellyttämistä toimenpiteistä ja huolehtia niistä;

2) antaa toimivaltaisten eläkelaitosten päätösten perusteella yhteenvedon karttuneista eläkeoikeuksista;

3) antaa päätös siirtomäärästä ja sille maksettavasta korosta, sekä toimivaltaisten eläkelaitosten rahoitusosuuksista;

5) periä toimivaltaiselta eläkelaitokselta, joka olisi velvollinen maksamaan eläkkeen, sen osuus Euroopan unionin eläkejärjestelmään siirrettävästä määrästä; sekä

6) seurata, että 3 luvun mukaisesti siirrettävät eläkeoikeudet siirtyvät asianmukaisesti Suomen työeläkejärjestelmään.

Eläketurvakeskuksella on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada toimivaltaisilta eläkelaitoksilta tiedot, jotka se tarvitsee yhdyslaitostehtäviensä hoitamiseksi, sekä vastaavasti antaa Euroopan unionille tämän lain täytäntöönpanoa varten tarpeelliset tiedot.

2 luku

Eläkeoikeuden siirto Euroopan unioniin

4 §

Oikeus siirtoon ja siirrettävä eläkeoikeus

Henkilöstöasetuksessa tarkoitettulla henkilöllä on mainitun asetuksen ja tämän lain mukaisesti oikeus siirtää Euroopan unionin eläkejärjestelmään 1 §:n 2 momentissa tarkoitettu eläkeoikeus.

5 §

Siirrettävän eläkeoikeuden määrä

Siirrettävän eläkeoikeuden määrä vastaa 4 §:ssä tarkoitettun eläkeoikeuden pääoma-arvoa. Pääoma-arvo lasketaan niiden perusteiden mukaisesti, jotka asianomainen ministeriö vahvistaa Eläketurvakeskuksen esityksestä.

7 §

Laskelma eläkeoikeudesta

Saatuun Euroopan unionin hallinnolta ilmoituksen eläkeoikeuden siirtohakemuksesta Eläketurvakeskus pyytää toimivaltaisilta eläkelaitoksilta päätökset hakijan 4 §:n mukaisesti määrättyistä eläkeoikeuksista sekä antaa näistä hakijalle yhteenvedon ja ennakkolaskelman siirtomäärästä. Eläketurvakeskus lähettää ennakkolaskelman tiedoksi Euroopan unionin hallinnolle.

9 §

Siirron toteuttaminen

Eläketurvakeskus antaa päätöksen Euroopan unioniin siirrettävästä määrästä, joka sisältää siirtomäärän ja sille 6 §:n mukaisesti laskettavan koron. Päätös annetaan sen jälkeen, kun 7 §:ssä tarkoitetut päätökset ovat tulleet lainvoimaisiksi tai, jos on haettu lainvoimaisen päätöksen poistamista, sen jälkeen kun muutoksenhakuelin on antanut ratkaisunsa poistamista koskevaan hakemukseen.

Eläketurvakeskus antaa lisäksi päätöksen siirtomäärän ja sille maksettavan koron rahoitusosuuksista. Rahoitusosuudet ja niiden suorittaminen määräytyvät 5 §:ssä säädettyjen perusteiden mukaisesti.

Eläketurvakeskus siirtää Euroopan unioniin siirtomäärän korkoineen tässä pykälässä tarkoitettujen päätösten tultua lainvoimaisiksi. Siirtoa varten Eläketurvakeskus perii toimivaltaisilta eläkelaitoksilta siirtomäärän korkoineen.

10 §

Euroopan unionin eläkejärjestelmään tehdyn siirron oikeusvaikutukset

Työ-, virka- tai muun palvelussuhteen tai yrittäjätoiminnan, johon siirretty eläkeoikeus on perustunut, katsotaan 1 §:n 2 momentissa tarkoitettuja lakeja, eläkeohjesääntöä tai eläkesääntöjä sovellettaessa päättyneen viimeistään siirtomäärän laskentapäivää edeltäneen päivän lopussa. Päätymistä edeltävä aika ei oikeuta eläkkeeseen Suomen työeläkejärjestelmästä enää sen jälkeen, kun eläkeoikeuden siirto Euroopan unionin eläkejärjestelmään on toteutunut.

11 §

Muutoksenhaku ja päätöksen poistaminen

Asianosainen, joka ei tyydy eläkelaitoksen päätökseen tai Eläketurvakeskuksen siirrettävää eläkeoikeutta ja rahoitusosuuksia koskevaan päätökseen, saa hakea siihen muutosta noudattaen, mitä 1 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa laeissa, eläkeohjesäännössä tai eläkesäännöissä säädetään. Valituskirjelmä on toimitettava valitusajassa Eläketurvakeskukselle. Jos valituksen kohteena on eläkelaitoksen päätös, valitusajaksi lasketaan siitä päivästä, jona asianosainen on saanut tiedon 7 §:ssä tarkoitetusta yhteenvedosta. Eläketurvakeskuksen on tällöin toimitettava valitus päätöksen antaneen eläkelaitoksen käsiteltäväksi.

3 luku

Eläkeoikeuden siirto Suomen työeläkejärjestelmään

12 §

Eläkeoikeuden siirto Suomen työeläkejärjestelmään

Henkilöllä on oikeus siirtää eläkeoikeus Euroopan unionin eläkejärjestelmästä Suomen työeläkejärjestelmään, jos henkilön palvelus Euroopan unionissa päättyy hänen saamatta mainitun palveluksen perusteella oikeutta vastaiseen eläkkeeseen. Siirron edellytyksenä on, että henkilölle ennen siirtoa karttuneen työntekijän eläkelain 3 §:ssä mainittujen työeläkelakien mukaisen

eläkkeen määrä on suurempi kuin työntekijän eläkelaiissa säädetyn sellaisen eläkkeen vähimmäismäärä, jonka eläkelaitos voi maksaa eläkkeensaajalle kertosuorituksena ilman eläkkeen-saajan suostumusta. Henkilöllä, joka on aiemmin siirtänyt eläkeoikeutensa Suomen työeläkejärjestelmästä Euroopan unionin eläkejärjestelmään, on oikeus palauttaa eläkeoikeutensa Suomen työeläkejärjestelmään.

Euroopan unionista Suomen työeläkejärjestelmään siirrettävä summa on koko Euroopan unionin eläkejärjestelmän mukaan karttunutta eläkeoikeutta vastaava pääoma-arvo.

Suomen työeläkejärjestelmään 1 momentin mukaisesti siirrettävän eläkeoikeuden pääoma-arvona käytetään 2 momentin mukaista määrää. Pääoma-arvosta lasketaan eläkeoikeus 5 §:ssä tarkoitettujen perusteiden mukaisesti. Näistä eläkeoikeuksista huolehtii Keva samalla tavalla kuin valtion palvelukseen perustuvista eläkeoikeuksista. Siirrettävä määrä tuloutetaan Valtion eläkerahastolle.

13 §

Suomen työeläkejärjestelmään tehdyn siirron oikeusvaikutukset

Suomen työeläkejärjestelmään siirretyn eläkeoikeuden perusteella henkilöllä on oikeus julkisten alojen eläkelain (81/2016) mukaiseen eläkkeeseen siten, että oikeus jäädä vanhuuseläkkeelle määräytyy mainitun lain 10 §:n mukaisesti. Suomen työeläkejärjestelmään siirretyn eläkeoikeuden perusteella myönnettävää eläkettä määrättäessä eläkkeeseen oikeuttavaksi ajaksi ei lueta mainitun lain 83 §:ssä tarkoitettua tulevaa aikaa eikä Suomen työeläkejärjestelmään siirrettyä määrää oteta huomioon 88 §:n mukaisen tulevan ajan ansioissa.

15 §

Sopimus Euroopan unionin hallinnon kanssa

Asianomaisella ministeriöllä on oikeus tehdä Euroopan unionin hallinnon kanssa sopimus, jossa sovitaan siirtoon liittyvistä toimenpiteistä.

16 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1999.

Tässä laissa tarkoitettu sopimus Euroopan unionin hallinnon kanssa voidaan tehdä sen jälkeen, kun tämä laki on tullut voimaan.

Mitä tässä laissa säädetään eläkeoikeuden siirrosta Euroopan unioniin, sovelletaan henkilöön, joka tämän lain voimaan tullessa työskentelee Euroopan unionin toimielimen palveluksessa, takautuvasti 1 päivästä tammikuuta 1995 lukien.

HE 103/2021 vp

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____.

Mitä tämän lain 12 § 1 momentissa säädetään eläkeoikeuden Suomeen siirtämisen edellytyksenä olevasta eläkekattumasta, sovelletaan niihin eläkeoikeuden siirtoa koskeviin hakemuksiin, jotka tehdään 1 päivänä tammikuuta 2022 tai sen jälkeen. Jos eläkeoikeus on siirretty Euroopan unioniin, tämän lain 12 § momentissa edellytettyä kattumaa ei sovelleta.

Helsingissä 10.6.2021

Pääministeri

Sanna Marin

Sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen

Laki

eläkeoikeuden siirtämisestä Suomen työeläkejärjestelmän ja Euroopan yhteisöjen eläkejärjestelmän välillä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläkeoikeuden siirtämisestä Suomen työeläkejärjestelmän ja Euroopan yhteisöjen eläkejärjestelmän välillä annetun lain (165/1999) nimike, 1 ja 3 §, 2 luvun otsikko, 4 §:n 1 momentti, 5, 7, 9 ja 10 §, 11 §:n 1 momentti, 3 luvun otsikko, sekä 12, 13, 15 ja 16 §, sellaisina kuin niistä ovat 1 ja 9 § osaksi laissa 687/2006, 3 § osaksi laissa 228/2002, 4 §:n 1 momentti laissa 687/2006, 12 § laeissa 228/2002 ja 1264/2016 sekä 13 § laissa 1264/2016, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Laki eläkeoikeuden siirtämisestä Suomen työeläkejärjestelmän ja Euroopan yhteisöjen eläkejärjestelmän välillä

1 §

Lain soveltamisala

Tämä laki koskee Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen ja näiden yhteisöjen muuta henkilöstöä koskevien palvelussuhteen ehtojen vahvistamisesta sekä yhteisöjen virkamiehiin tilapäisesti sovellettavien erityisten toimenpiteiden laatimisesta annetun neuvoston asetuksen (ETY, Euratom; EHTY) N:o 259/68 liitteen VIII mukaista eläkeoikeuden siirtoa Suomen työeläkejärjestelmän ja Euroopan yhteisöjen eläkejärjestelmän välillä.

Siirron kohteena on eläkeoikeus, joka henkilölle on karttunut työ-, virka- tai muusta palvelussuhteesta tai yrittäjätoiminnasta työntekijäin eläkelain (395/1961) 8 §:n 4 momentissa, sellaisena kuin se on ollut voimassa työntekijän eläkelain tullessa voimaan, mainittujen lakien, eläkeohjesäännön tai eläkesääntöjen perusteella taikka työntekijän eläkelain (395/2006) perusteella.

Ehdotus

*Laki eläkeoikeuden siirtämisestä Suomen työeläkejärjestelmän ja Euroopan **unionin** eläkejärjestelmän välillä*

1 §

Lain soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan Euroopan *talousyhteisön ja Euroopan atomienergiajärjestön* virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen ja näiden yhteisöjen muuta henkilöstöä koskevien palvelussuhteen ehtojen vahvistamisesta annetussa asetuksen N:o 31 (ETY) 11 (Euratom), sellaisena kuin se on muutettuna Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen ja näiden yhteisöjen muuta henkilöstöä koskevien palvelussuhteen ehtojen vahvistamisesta sekä yhteisöjen virkamiehiin tilapäisesti sovellettavien erityisten toimenpiteiden laatimisesta annetussa neuvoston asetuksessa (ETY, Euratom; EHTY) N:o 259/68, jäljempänä *henkilöstöasetus*, liitteen VIII mukaiseen eläkeoikeuden siirtoon Suomen työeläkejärjestelmän ja Euroopan *unionin* eläkejärjestelmän välillä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettun siirron kohteena *Euroopan unioniin* on eläkeoikeus, joka henkilölle on karttunut työ-, virka- tai

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

Yhdyslaitos

Tämän lain soveltamisalaan kuuluvista tehtävistä huolehtivana yhdyslaitoksena toimii eläketurvakeskus.

Yhdyslaitoksena eläketurvakeskuksen tehtävänä on muun muassa:

1) sopia Euroopan yhteisöjen hallinnon kanssa eläkeoikeuden siirron edellyttämistä toimenpiteistä ja huolehtia niistä;

2) antaa toimivaltaisten eläkelaitosten päätösten perusteella yhteenveto karttuneista eläkeoikeuksista;

3) antaa päätös sekä siirtomäärästä ja sille maksettavasta korosta että toimivaltaisten eläkelaitosten rahoitusosuuksista;

4 kohta on kumottu L:lla 28.3.2002/228

5) periä toimivaltaiselta eläkelaitokselta, joka olisi velvollinen maksamaan eläkkeen, sen osuus Euroopan yhteisöjen eläkejärjestelmään siirrettävästä määrästä; sekä

6) seurata, että 3 luvun mukaisesti palautettavat eläkeoikeudet palautuvat asianmukaisesti Suomen työeläkejärjestelmään.

Salassapitosäännösten estämättä eläketurvakeskuksella on oikeus saada toimivaltaisilta eläkelaitoksilta tiedot, jotka se tarvitsee yhdyslaitostehtäviensä hoitamiseksi, sekä antaa Euroopan yhteisöille tämän lain täytäntöönpanoa varten tarpeelliset tiedot.

muusta palvelussuhteesta tai yrittäjätoiminnasta työntekijäin eläkelain (395/1961) 8 §:n 4 momentissa, sellaisena kuin se on ollut voimassa työntekijän eläkelain tullessa voimaan, mainittujen lakien, eläkeohjesäännön tai eläkesääntöjen perusteella taikka työntekijän eläkelain (395/2006) perusteella.

Edellä 1 momentissa tarkoitettun siirron kohteena Suomen työeläkejärjestelmään on eläkeoikeus, joka henkilölle on karttunut palveluksesta Euroopan unionissa henkilöstöasetuksen perusteella.

3 §

Yhdyslaitos

Tämän lain soveltamisalaan kuuluvista tehtävistä huolehtivana yhdyslaitoksena toimii Eläketurvakeskus.

Yhdyslaitoksena Eläketurvakeskuksen tehtävänä on muun ohessa:

1) sopia Euroopan *unionin* hallinnon kanssa eläkeoikeuden siirron edellyttämistä toimenpiteistä ja huolehtia niistä;

2) antaa toimivaltaisten eläkelaitosten päätösten perusteella yhteenveto karttuneista eläkeoikeuksista;

3) antaa päätös siirtomäärästä ja sille maksettavasta korosta, sekä toimivaltaisten eläkelaitosten rahoitusosuuksista;

5) periä toimivaltaiselta eläkelaitokselta, joka olisi velvollinen maksamaan eläkkeen, sen osuus Euroopan *unionin* eläkejärjestelmään siirrettävästä määrästä; sekä

6) seurata, että 3 luvun mukaisesti siirrettävät eläkeoikeudet siirtyvät asianmukaisesti Suomen työeläkejärjestelmään.

Eläketurvakeskuksella on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada toimivaltaisilta eläkelaitoksilta tiedot, jotka se tarvitsee yhdyslaitostehtäviensä hoitamiseksi, sekä vastaavasti antaa Euroopan *unionille* tämän lain täytäntöönpanoa varten tarpeelliset tiedot.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 luku

2 luku

Eläkeoikeuden siirto Euroopan yhteisöihin**Eläkeoikeuden siirto Euroopan unioniin**

4 §

4 §

*Oikeus siirtoon ja siirrettävä eläkeoikeus**Oikeus siirtoon ja siirrettävä eläkeoikeus*

Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavassa henkilöstöasetuksessa tarkoitettulla henkilöllä on henkilöstöasetuksen ja tämän lain mukaisesti oikeus siirtää Euroopan yhteisöjen eläkejärjestelmään 1 §:n 2 momentissa tarkoitettu eläkeoikeus.

Henkilöstöasetuksessa tarkoitettulla henkilöllä on mainitun asetuksen ja tämän lain mukaisesti oikeus siirtää Euroopan *unionin* eläkejärjestelmään 1 §:n 2 momentissa tarkoitettu eläkeoikeus.

5 §

5 §

*Siirrettävän eläkeoikeuden määrä**Siirrettävän eläkeoikeuden määrä*

Siirrettävän eläkeoikeuden määrä vastaa 4 §:ssä tarkoitetun eläkeoikeuden pääoma-arvoa. Pääoma-arvo lasketaan niiden perusteiden mukaisesti, jotka asianomainen ministeriö vahvistaa eläketurvakeskuksen esityksestä.

Siirrettävän eläkeoikeuden määrä vastaa 4 §:ssä tarkoitetun eläkeoikeuden pääoma-arvoa. Pääoma-arvo lasketaan niiden perusteiden mukaisesti, jotka asianomainen ministeriö vahvistaa *Eläketurvakeskuksen* esityksestä.

7 §

7 §

*Laskelma eläkeoikeudesta**Laskelma eläkeoikeudesta*

Saatuaan Euroopan yhteisöjen hallinnolta ilmoituksen eläkeoikeuden siirtohakemuksesta eläketurvakeskus pyytää toimivaltaisilta eläkelaitoksilta päätökset hakijan 4 §:n mukaisesti määräytyistä eläkeoikeuksista sekä antaa näistä hakijalle yhteenvedon ja ennakkolaskelman siirtomäärästä. Eläketurvakeskus lähettää ennakkolaskelman tiedoksi Euroopan yhteisöjen hallinnolle.

Saatuaan Euroopan *unionin* hallinnolta ilmoituksen eläkeoikeuden siirtohakemuksesta Eläketurvakeskus pyytää toimivaltaisilta eläkelaitoksilta päätökset hakijan 4 §:n mukaisesti määräytyistä eläkeoikeuksista sekä antaa näistä hakijalle yhteenvedon ja ennakkolaskelman siirtomäärästä. Eläketurvakeskus lähettää ennakkolaskelman tiedoksi Euroopan *unionin* hallinnolle.

9 §

9 §

*Siirron toteuttaminen**Siirron toteuttaminen*

Eläketurvakeskus antaa päätöksen Euroopan yhteisöihin siirrettävästä määrästä, joka sisältää siirtomäärän ja sille 6 §:n mukaisesti laskettavan koron. Päätös annetaan sen jälkeen, kun 7 §:ssä tarkoitettut päätökset ovat

Eläketurvakeskus antaa päätöksen Euroopan *unioniin* siirrettävästä määrästä, joka sisältää siirtomäärän ja sille 6 §:n mukaisesti laskettavan koron. Päätös annetaan sen jälkeen, kun 7 §:ssä tarkoitettut päätökset ovat

Voimassa oleva laki

tulleet lainvoimaisiksi tai, jos on haettu lainvoimaisen päätöksen poistamista, sen jälkeen kun muutoksenhakuelin on antanut ratkaisunsa poistamista koskevaan hakemukseen.

Eläketurvakeskus antaa lisäksi päätöksen siirtomäärän ja sille maksettavan koron rahoitusosuuksista. Rahoitusosuudet ja niiden suorittaminen määräytyvät 5 §:ssä tarkoitettujen perusteiden mukaisesti.

Eläketurvakeskus siirtää Euroopan yhteisöihin siirtomäärän korkoineen tässä pykälässä tarkoitettujen päätösten tultua lainvoimaisiksi. Siirtoa varten eläketurvakeskus perii toimivaltaisilta eläkelaitoksilta siirtomäärän korkoineen.

10 §

Siirron oikeusvaikutukset

Työ-, virka- tai muun palvelussuhteen tai yrittäjätoiminnan, johon siirretty eläkeoikeus on perustunut, katsotaan 1 §:n 2 momentissa mainittuja lakeja, eläkeohjesääntöä tai eläkesääntöjä sovellettaessa päättyneen viimeistään siirtomäärän laskentapäivää edeltäneen päivän lopussa. Päätymistä edeltävä aika ei oikeuta eläkkeeseen Suomen työeläkejärjestelmästä enää sen jälkeen, kun eläkeoikeuden siirto Euroopan yhteisöjen eläkejärjestelmään on toteutunut.

11 §

Muutoksenhaku ja päätöksen poistaminen

Asianosainen, joka ei tyydy eläkelaitoksen päätökseen tai eläketurvakeskuksen siirrettävää eläkeoikeutta ja rahoitusosuuksia koskevaan päätökseen, saa hakea siihen muutosta siten kuin 1 §:n 2 momentissa mainituissa laeissa, eläkeohjesäännössä tai eläkesäännöissä säädetään. Valituskirjelmä on toimitettava valitusajassa eläketurvakeskukselle. Jos valituksen kohteena on eläkelaitoksen päätös, valitusaika lasketaan siitä päivästä, jona asianosainen on saanut tiedon 7 §:ssä tarkoitettua

Ehdotus

tulleet lainvoimaisiksi tai, jos on haettu lainvoimaisen päätöksen poistamista, sen jälkeen kun muutoksenhakuelin on antanut ratkaisunsa poistamista koskevaan hakemukseen.

Eläketurvakeskus antaa lisäksi päätöksen siirtomäärän ja sille maksettavan koron rahoitusosuuksista. Rahoitusosuudet ja niiden suorittaminen määräytyvät 5 §:ssä *säädettyjen* perusteiden mukaisesti.

Eläketurvakeskus siirtää Euroopan *unioniin* siirtomäärän korkoineen tässä pykälässä tarkoitettujen päätösten tultua lainvoimaisiksi. Siirtoa varten Eläketurvakeskus perii toimivaltaisilta eläkelaitoksilta siirtomäärän korkoineen.

10 §

Euroopan unionin eläkejärjestelmään tehdyn siirron oikeusvaikutukset

Työ-, virka- tai muun palvelussuhteen tai yrittäjätoiminnan, johon siirretty eläkeoikeus on perustunut, katsotaan 1 §:n 2 momentissa tarkoitettuja lakeja, eläkeohjesääntöä tai eläkesääntöjä sovellettaessa päättyneen viimeistään siirtomäärän laskentapäivää edeltäneen päivän lopussa. Päätymistä edeltävä aika ei oikeuta eläkkeeseen Suomen työeläkejärjestelmästä enää sen jälkeen, kun eläkeoikeuden siirto Euroopan *unionin* eläkejärjestelmään on toteutunut.

11 §

Muutoksenhaku ja päätöksen poistaminen

Asianosainen, joka ei tyydy eläkelaitoksen päätökseen tai Eläketurvakeskuksen siirrettävää eläkeoikeutta ja rahoitusosuuksia koskevaan päätökseen, saa hakea siihen muutosta noudattaen, mitä 1 §:n 2 momentissa *tarkoitetuissa* laeissa, eläkeohjesäännössä tai eläkesäännöissä säädetään. Valituskirjelmä on toimitettava valitusajassa Eläketurvakeskukselle. Jos valituksen kohteena on eläkelaitoksen päätös, valitusaika lasketaan siitä päivästä, jona asianosainen on saanut tiedon

Voimassa oleva laki

yhteenvedosta. Eläketurvakeskuksen on tällöin toimitettava valitus päätöksen antaneen eläkelaitoksen käsiteltäväksi.

3 luku

Eläkeoikeuden palauttaminen Euroopan yhteisöistä

12 §

Eläkeoikeuden palauttaminen

Henkilöllä on oikeus eläkeoikeuden palauttamiseen Suomen työeläkejärjestelmään, jos henkilön palvelus Euroopan yhteisöissä päättyy hänen saamatta mainitun palveluksen perusteella oikeutta vastaiseen eläkkeeseen.

Euroopan yhteisöistä palautettava summa (palautusmäärä) on koko Euroopan yhteisöjen eläkejärjestelmän mukaan karttunutta eläkeoikeutta vastaava pääoma-arvo (rahastosiiro).

Suomeen 1 momentin mukaisesti palautettavan eläkeoikeuden pääoma-arvona käytetään palautusmäärää. Pääoma-arvosta lasketaan eläkeoikeus 5 §:ssä tarkoitettujen perusteiden mukaisesti. Näistä eläkeoikeuksista huolehtii Keva samalla tavalla kuin valtion palvelukseen perustuvista eläkeoikeuksista. Palautusmäärä tuloutetaan valtion eläkerahastolle.

Ehdotus

7 §:ssä tarkoitettusta yhteenvedosta. Eläketurvakeskuksen on tällöin toimitettava valitus päätöksen antaneen eläkelaitoksen käsiteltäväksi.

3 luku

Eläkeoikeuden siirto Suomen työeläkejärjestelmään

12 §

Eläkeoikeuden siirto Suomen työeläkejärjestelmään

Henkilöllä on oikeus siirtää eläkeoikeus Euroopan unionin eläkejärjestelmästä Suomen työeläkejärjestelmään, jos henkilön palvelus Euroopan unionissa päättyy hänen saamatta mainitun palveluksen perusteella oikeutta vastaiseen eläkkeeseen. *Siirron edellytyksenä on, että henkilölle ennen siirtoa karttuneen työntekijän eläkelain 3 §:ssä mainittujen työeläkelakien mukaisen eläkkeen määrä on suurempi kuin työntekijän eläkelaiissa säädetyn sellaisen eläkkeen vähimmäismäärä, jonka eläkelaitos voi maksaa eläkkeensaajalle kertosuorituksena ilman eläkkeensaajan suostumusta. Henkilöllä, joka on aiemmin siirtänyt eläkeoikeutensa Suomen työeläkejärjestelmästä Euroopan unionin eläkejärjestelmään, on oikeus palauttaa eläkeoikeutensa Suomen työeläkejärjestelmään.*

Euroopan unionista Suomen työeläkejärjestelmään siirrettävä summa on koko Euroopan unionin eläkejärjestelmän mukaan karttunutta eläkeoikeutta vastaava pääoma-arvo.

Suomen työeläkejärjestelmään 1 momentin mukaisesti *siirrettävän* eläkeoikeuden pääoma-arvona käytetään *2 momentin mukaista määrää*. Pääoma-arvosta lasketaan eläkeoikeus 5 §:ssä tarkoitettujen perusteiden mukaisesti. Näistä eläkeoikeuksista huolehtii Keva samalla tavalla kuin valtion palvelukseen perustuvista eläkeoikeuksista. *Siirrettävä määrä* tuloutetaan Valtion eläkerahastolle.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

13 §

13 §

Palauttamisen oikeusvaikutukset

Suomen työeläkejärjestelmään tehdyn siirron oikeusvaikutukset

Palautetun eläkeoikeuden perusteella henkilöllä on oikeus julkisten alojen eläkelain (81/2016) mukaiseen eläkkeeseen siten, että oikeus jäädä vanhuuseläkkeelle määräytyy julkisten alojen eläkelain 10 §:n mukaisesti. Suomen työeläkejärjestelmään siirretyn eläkeoikeuden perusteella myönnettävää eläkettä määrättäessä eläkkeeseen oikeuttavaksi ajaksi ei lueta julkisten alojen eläkelain 83 §:ssä tarkoitettua tulevaa aikaa eikä julkisten alojen eläkelain 88 §:n mukaisen tulevan ajan ansioiden oteta huomioon Suomen työeläkejärjestelmään siirrettyä määrää.

Suomen työeläkejärjestelmään siirretyn eläkeoikeuden perusteella henkilöllä on oikeus julkisten alojen eläkelain (81/2016) mukaiseen eläkkeeseen siten, että oikeus jäädä vanhuuseläkkeelle määräytyy mainitun lain 10 §:n mukaisesti. Suomen työeläkejärjestelmään siirretyn eläkeoikeuden perusteella myönnettävää eläkettä määrättäessä eläkkeeseen oikeuttavaksi ajaksi ei lueta mainitun lain 83 §:ssä tarkoitettua tulevaa aikaa eikä Suomen työeläkejärjestelmään siirrettyä määrää oteta huomioon 88 §:n mukaisen tulevan ajan ansioiden.

15 §

15 §

Sopimus Euroopan yhteisöjen hallinnon kanssa

*Sopimus Euroopan **unionin** hallinnon kanssa*

Asianomaisella ministeriöllä on oikeus tehdä Euroopan yhteisöjen hallinnon kanssa sopimus, jossa sovitaan siirtoon liittyvistä toimenpiteistä.

Asianomaisella ministeriöllä on oikeus tehdä Euroopan *unionin* hallinnon kanssa sopimus, jossa sovitaan siirtoon liittyvistä toimenpiteistä.

16 §

16 §

Voimaantulo

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1999.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1999.

Tässä laissa tarkoitettu sopimus Euroopan yhteisöjen hallinnon kanssa voidaan tehdä sen jälkeen, kun tämä laki on tullut voimaan.

Tässä laissa tarkoitettu sopimus Euroopan unionin hallinnon kanssa voidaan tehdä sen jälkeen, kun tämä laki on tullut voimaan.

Mitä tässä laissa säädetään eläkeoikeuden siirrosta Euroopan yhteisöihin, sovelletaan henkilöön, joka tämän lain voimaan tullessa työskentelee Euroopan yhteisöjen toimielimen palveluksessa, takautuvasti 1 päivästä tammikuuta 1995 lukien.

Mitä tässä laissa säädetään eläkeoikeuden siirrosta Euroopan *unioniin*, sovelletaan henkilöön, joka tämän lain voimaan tullessa työskentelee Euroopan *unionin* toimielimen palveluksessa, takautuvasti 1 päivästä tammikuuta 1995 lukien.

HE 103/2021 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20__.

Mitä tämän lain 12 § 1 momentissa säädetään eläkeoikeuden Suomeen siirtämisen edellytyksenä olevasta eläkekattumasta, sovelletaan niihin eläkeoikeuden siirtoa koskeviin hakemuksiin, jotka tehdään 1 päivänä tammi-kuuta 2022 tai sen jälkeen. Jos eläkeoikeus on siirretty Euroopan unioniin, tämän lain 12 § momentissa edellytettyä kattumaa ei sovelleta.